

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

**ІНСТИТУТ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ
НАУК УКРАЇНИ**

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК ВАЙЕНШТЕФАН-ТРИЗДОРФ (НІМЕЧЧИНА)

ВРОЦЛАВСЬКИЙ ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)

**ІНФОРМАЦІЙНО-РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ
СУСПІЛЬСТВА**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
II Міжнародної науково-практичної конференції**

10 листопада 2022 року

**Київ
2022**

УДК 378.014.25:330.341.1

Інформаційно-ресурсне забезпечення освітнього процесу в умовах диджиталізації суспільства : збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції, 10 листопада 2022 р. – Київ : Науково-методичний центр ВФПО, 2022. – 153 с.

*Рекомендовано до друку Науково-методичною радою
Науково-методичного центру ВФПО (протокол № 4 від 30.08.2022 р.)*

Організаційний комітет:

Голова: Тетяна ІЩЕНКО, канд. пед. наук, професор, директор Державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти».

Співголови:

Ольга ПІНЧУК, канд. пед. наук, старший науковий, заступник директора з науково-експериментальної роботи Інституту цифровізації освіти НАПН України;

Вікторія СИДОРЕНКО, д-р. пед. наук, професор, директор Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти УМО НАПН України;

Олена ГЛАЗУНОВА, д-р пед. науки, професор, декан факультету інформаційних технологій Національного університету біоресурсів і природокористування України;

Світлана ЖУКОВСЬКА, канд. пед. наук, завідувач лабораторії цифрових та медіатехнологій в освіті Державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»;

Микола ХОМЕНКО, канд. пед. наук, заступник директора Державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»;

Сергій ЄВСТРАТ'ЄВ, завідувач лабораторії комп'ютерного супроводу та комунікаційного забезпечення Державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»;

Ніна ЦИБЕНКО, методист лабораторії цифрових та медіатехнологій в освіті Державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»;

Анастасія СИЧОВА, засновниця UGEN (Ukrainian Generation);

Джоанна МАРКОВСЬКА, директор центру дистанційного навчання Вроцлавського природничого університету

Відповідальні за випуск: Іщенко Т.Д., Жуковська С.А., Світельська С.Ф., Цибенко Н.В. (Державна установа «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»)

У збірнику представлені матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Інформаційно-ресурсне забезпечення освітнього процесу в умовах диджиталізації суспільства», присвяченої питанням використання цифрових технологій в умовах правового режиму воєнного стану; розвитку єдиного інформаційно-освітнього середовища закладів фахової передвищої освіти; створення і розвитку платформ для цифрової освіти; розробки електронних засобів навчання: електронних підручників та посібників, масових відкритих онлайн-курсів (МООС), інтерактивних підручників нового покоління; організації роботи бібліотеки в умовах цифровізації освіти; освіти дорослого населення в умовах диджиталізації суспільства; розвитку цифрової, проєктувальної, інформаційної та медійної компетентностей педагогів.

Матеріали подано в авторській редакції, за достовірність фактів, цитат, посилань на джерела та вживання назв документів, власних імен тощо відповідають автори публікацій.

ISBN 978-617-7283-55-2

©Науково-методичний центр ВФПО

© Колектив авторів, 2022

II Міжнародну науково-практичну конференцію «Інформаційно-ресурсне забезпечення освітнього процесу в умовах діджиталізації суспільства» проведено 10 листопада 2022 р. у Науково-методичному центрі ВФПО відповідно до Плану проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки в системі Міністерства освіти і науки України на 2020 р. (лист ІМЗО від 12.01.2022 № 22.1/10-28 «Про Перелік наукових конференцій з проблем вищої освіти у 2022 році»).

Збірник містить матеріали виступів учасників науково-практичної конференції і стане в пригоді учасникам пілотного проєкту, іншим зацікавленим особам, які опікуються питаннями освіти.

Мета конференції: обмін досвідом і обговорення питань цифровізації освіти, а саме: використання цифрових технологій в умовах правового режиму воєнного стану; використання і розвиток платформ для цифрової освіти; створення електронних засобів навчання, організація роботи бібліотеки в умовах цифрової освіти освіта дорослого населення в умовах діджиталізації суспільства; розвиток цифрової, проєктувальної, інформаційної та медійної компетентностей педагогів.

Напрями роботи конференції.

Розвиток цифрових технологій в Україні. Аналіз проблем, що виникли під час підготовки фахівців в умовах правового режиму воєнного стану. Механізм упровадження підготовки фахівців у закладах вищої та фахової передвищої освіти України за змішаною та дистанційною формами освіти. Міжнародний досвід підготовки фахівців у сучасних умовах. Онлайн-освіта дорослого населення. Стратегія розвитку бібліотечної справи в Україні та організація роботи бібліотек у сучасних умовах. Проєктування та створення якісного електронного освітнього контенту. Цифрова безпека та комунікація в онлайн.

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

**РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА
ПРОФЕСІЙНОЇ І ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ В
УМОВАХ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ: ЦИФРОВІ МОЖЛИВОСТІ,
ТРАНСФЕР ЗНАНЬ, ІНТЕГРАЦІЯ ІЗ ЦИФРОВОЮ
ЕКОНОМІКОЮ**

УДК 378.046.4:004

Мисліцька Н.А., доктор. пед. наук, професор,

завкафедри науково-природничих та математичних дисциплін

Кузьминський О.В., канд. пед. наук, викладач КЗВО «Вінницький

гуманітарно-педагогічний коледж»

Заболотний В.Ф., доктор. пед. наук, професор, завкафедри фізики та

методики навчання фізики, астрономії Вінницького державного

педагогічного університету ім. Михайла Коцюбинського

ІНФОРМАЦІЙНО-РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІД ЧАС ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Цифрова компетентність є ключовою компетентністю, необхідною кожній особистості для успішної життєдіяльності в умовах розвитку інформаційного суспільства. Це визначено низкою нормативних документів, зокрема, Законом України «Про освіту», Концепцією розвитку педагогічної освіти тощо.

Дефініція «цифрова компетентність» включає в себе впевнене, критичне та відповідальне використання і взаємодію з цифровими технологіями для навчання, роботи та участі у суспільному житті. Вона охоплює такі поняття: комп'ютерна, інформаційна грамотність та медіаграмотність, комунікація та співпраця, створення цифрового контенту, безпека (включаючи захист персональних даних у цифровому середовищі та кібербезпеку), а також розв'язання різнопланових проблем і навчання впродовж життя у цифровому суспільстві [3].

В умовах сьогодення важливого значення набуває змістовий та процесуальний компоненти формування цифрової компетентності майбутнього педагога. Як базовий етап формування цифрової компетентності у майбутніх педагогів викладаємо курс «Інформаційно-комунікаційні технології навчання». Для ресурсного забезпечення цієї дисципліни розроблено навчально-методичне забезпечення: авторська навчальна програма, робоча програма, навчально-методичні посібники «Інформаційні технології навчання»[1], «Хмаро орієнтовані технології навчання»[2], конспекти лекційних занять, авторські інструктивні матеріали до практичних занять, завдання для самостійної роботи, завдання для поточного та підсумкового контролю.

Розробляючи змістову частину програми, враховували структуру цифрової компетентності педагогічних й науково-педагогічних працівників, зокрема такі її компоненти, як цифрову грамотність, професійну залученість, цифрові освітні ресурси, навчальну діяльність, сприяння формуванню та розвитку інформаційно-цифрової компетентності здобувачів освіти. До того ж детально вивчались дескриптори компонентів цифрової компетентності педагогічних й науково-педагогічних працівників.

Реалізацію дистанційного навчання здійснюємо на платформі Google Meet, де кожне лекційне і практичне заняття проводиться в синхронному режимі. Навчальні матеріали до лекційних і практичних робіт завантажені в додатку Google Class.

Виконавши практичну роботу, студенти завантажують її у Google Class і на звітному практичному занятті демонструють з відповідними коментарями (рис.1).

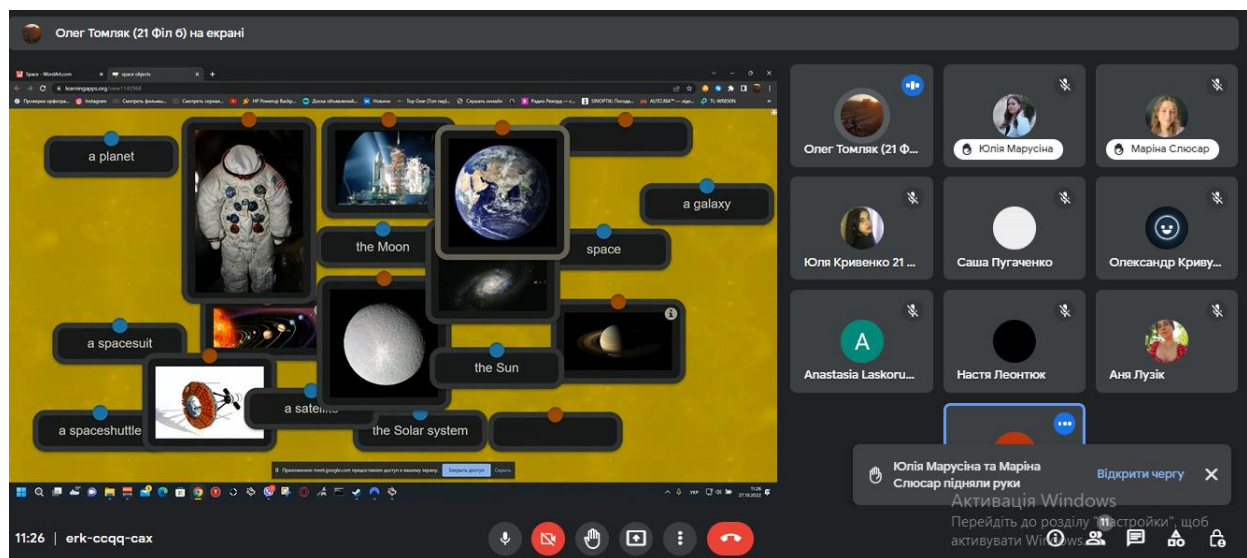

Рис. 1. Скрін-шот з онлайн-заняття на платформі Google Meet

Одним із важливих завдань вивчення цієї дисципліни є формування умінь здобувачів освіти розробляти авторські дидактичні засоби в різних хмарних сервісах: LearningApps, WordArt.com, Mindomo.com, Wizer.me. тощо. Розроблено детальні інструктивні матеріали до таких робіт, подається перелік тем для розробки і кожен студент здійснює індивідуальний вибір. На рис. 2 наведено фото розробленої карти знань до теми «Космос».

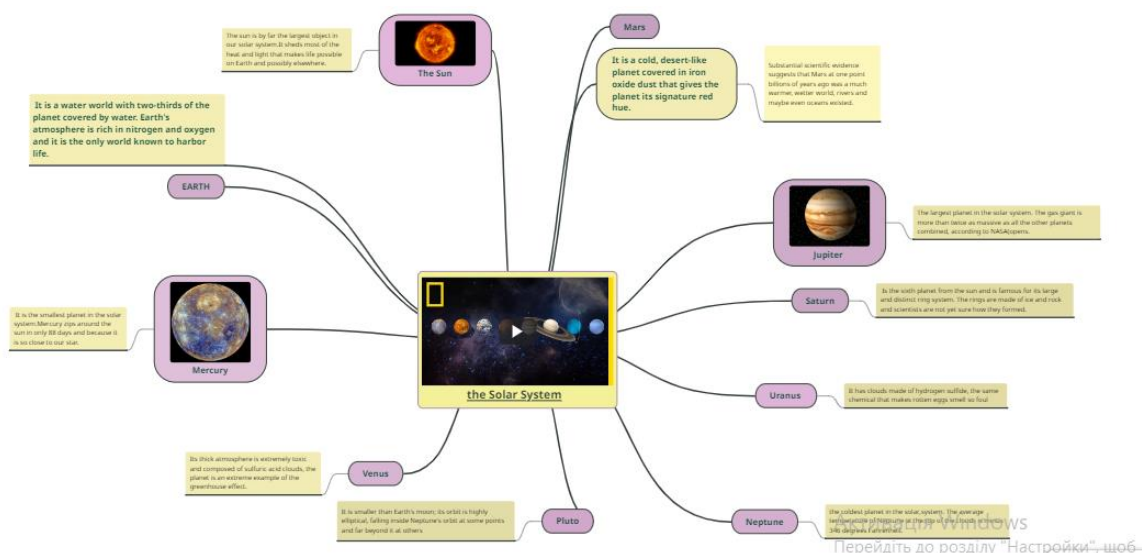

Рис. 2. Фото розробленої студентом карти знань

Аналогічно розробили колекції дидактичних матеріалів студенти у вищезазначених сервісах і всі прикріплені в додатку Google Class відповідної групи.

Стрімкий прогрес цифрових технологій і нові вимоги суспільства потребують під час підготовки майбутнього педагога формування цифрових компетентностей. На часі підготовка професійних кадрів для цифрового суспільства, що передбачає впровадження форм підготовки професіоналів нового покоління, набуття й поширення цифрової грамотності серед населення, введення дієвих систем підготовки викладачів і формування цифрових навичок.

Використані джерела

1. Заболотний В.Ф., Войцехівський К.Ф., Мисліцька Н.А. Інформаційні технології навчання : навч.-метод. посібник. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. – 204 с.
2. Заболотний В.Ф., Мисліцька Н.А., Слободянюк І.Ю. Хмаро орієнтовані технології навчання : навч.-метод. посібник. – Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2020. – 144 с.
3. Концептуально-референтна Рамка цифрової компетентності педагогічних й науково-педагогічних працівників. Електронний ресурс : URL: <https://drive.google.com/drive/u/5/my-drive> (DigComp 2.1)

ЗМІСТ

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ	4
Пінчук О.П. Цифрові технології як основа інновацій в сучасній освіті	5
Франчук В.М., Франчук Н.П. Інформаційна безпека дітей в умовах цифровізації освітнього процесу	8
Овчарук О.В. Підтримка вчителів-біженців та учнів у країнах євросоюзу під час війни: пошук рішень	12
Жуковська С.А., Жуковський О.В. Електронні освітні ресурси у професійній діяльності педагогів	15
Кільченко А.В., Шиненко М.А. Застосування сервісу Mendeley як засобу керування бібліографічними даними та інструменту доступу до міжнародної соціальної мережі вчених	21
Нікітенко І.С., Хоменко Ю.Т., Шевченко С.В. Досвід використання цифрових технологій у проведенні польових геологічних практик	25
Кравчина О. Є. Інформаційні ресурси для інтеграції українських дітей-біженців до шкільної системи Німеччини	28
Таран В.В. Якість підготовки фахівців ІТ-галузі в умовах правового режиму воєнного стану	31
Olga Kasyan High-quality digital technologies as a core instrument of distance teaching at institutions of professional pre-higher education	34
Шишкіна Н.К. Застосування цифрових технологій під час дистанційного навчання – запорука економічного і соціального розвитку держави	37

Смаглюк А. О. Проектування та створення якісного електронного освітнього контенту	40
Бурлачка М.С. Освітні тренди викладання історії України в умовах воєнного стану в закладах фахової передвищої освіти	43
Горда Т. М. Диджиталізація освітніх технологій ЗФПВО як засіб досягнення конкурентної переваги на ринку освітніх послуг	46
Лехіцький Т.В. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до використання візуалізації в освітньому процесі	48
Меліховець Г.А., Рожко З.П. Проектування та створення якісного електронного освітнього контенту	51
Рутило О.І. використання платформи MOODLE у процесі дистанційного навчання	54
Вовк Т. М. Цифрова компетентність педагога – запорука якісної освітньої діяльності в умовах диджиталізації сучасної освіти	59
Омельченко О.В. Цифрове робоче місце з інструментами Google викладача інженерної графіки	63
Совтус І.М., Назарчук Б.В. Сучасні концепції оптимізації процесу викладання клінічних дисциплін у фаховому медичному коледжі в умовах змішаного навчання	66
Лисюк О.О., Правдівцева Л.В. Цифрове робоче місце педагога як перспективна тенденція цифрової трансформації закладу освіти	71
Куденчук Л.А. Змішане навчання як ефективна форма організації викладання економічних дисциплін у закладах фахової передвищої освіти	75
Каракуц А.А. Використання цифрових технологій в умовах дистанційного навчання	78

Варгас В.М. Трансформація навчання сучасної людини	83
Голинська Л.О. Професійне навчання поліцейських в умовах цифровізації освіти	87
Кривовяз О.І. Електронний робочий зошит як компонент навчально-методичного комплексу вивчення математики в умовах воєнного стану	91
Осипова Т.В., Бабій О.В., Лієнко Л.В. Вебсайт як інтерактивна платформа для освітян	93
РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОЇ І ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ: ЦИФРОВІ МОЖЛИВОСТІ, ТРАНСФЕР ЗНАНЬ, ІНТЕГРАЦІЯ ІЗ ЦИФРОВОЮ ЕКОНОМІКОЮ	97
Мисліцька Н.А., Кузьминський О.В., Заболотний В.Ф. Інформаційно-ресурсне забезпечення під час формування цифрової компетентності майбутніх педагогів	98
Бородін Є. І., Квітка С. А. Формування цифрових компетентностей публічних службовців	101
Юденкова О.П. Формування інформаційно-цифрової компетентності у здобувачів освіти в контексті диджиталізації професійної освіти	105
Кіяновська Н.М., Бела Л.П. Формування медійної компетентності педагога в умовах цифровізації освіти	109
Устименко Т.А. Досвід використання асинхронного навчання у розвитку професійних компетентностей педагогів	112
Гриб'юк О.О. Імерсивне дослідницьке навчання (без) AR/VR: підміна понять в освітньому дискурсі	116
Сороко Н. Використання віртуальних музеїв для STEAM-проектів у закладі освіти	122

Мозгова С.В. Диджитал-етикет як важлива складова цифрового громадянства	125
Бойчук Т. В. QR-коди в освіті дорослих: з досвіду викладання навчального курсу «Розмовляй і пиши українською грамотно»	127
Радкевич В.М. Актуальність питання диджиталізації освітнього процесу на заняттях музичних дисциплін у контексті навчально-пізнавальної, інформаційної, проєктувальної та медійної компетентності в діяльності педагогів та студентів педагогічного фахового коледжу	131
Урюпіна М.В. Сучасні підходи до проведення уроку виробничого навчання	136
Верещук О.С. Розвиток цифрової компетентності викладачів математичних дисциплін	139
Буканіна Ю.С. Інтеграційний аспект у роботі вчителя інформатики закладу середньої освіти	142
Рузанова О. П. Вплив цифрової трансформації на економічні та освітні процеси	144
Малицька І.Д. Формування цифрової грамотності вчителя (міжнародний досвід)	146